

ROZMLOUVÁNÍ ČLOVĚKA SE SMRTÍ

Člověk:

[. se jmenovala,
dobrous mi výstrahu dala.
Musímť se na péči míti,
a tím lépe dveří přivřítí.

B (1^a)

5 Neb jakž by se ke mně vloudila,
bez škody by se nevypravila.

Smrt:

Vždyť prosím a radím tobě,
pusť mne bez nesnází k sobě,
těch šprýmů se mnou nechaje,
10 neb nevím, jakť to prospěje;
jakož se tak jiným stává,
žeť jim jich žert neprospívá.
Hrdšíť jsou než ty bývali,
všeť v mé ruce upadali.

15 A pakli mne nechceš pustiti,
chci] tě mocí i právem honiti
a oznámímť své ortele,
že se ztáhneš při kostele.

A 1^a

Člověk:

Smrti, slýchal sem o tobě,
20 že moc připisuješ sobě
nad stvořením všelijakým,
kdež pak koli muožeš nad kým.
A již slyším osobu tvú,
že se voláš i ku právu,
25 protož bych rád o něm slyšal,
ať bych také pod ně slušal.
Pakli bych mohl zniknutí jeho,

ještě bych byl vděčnější toho.

Smrt:

30 Mé právo jest velmi tvrdé,
žeť sobě poddává hrdé,
a což koli má v sobě duši,
pod mé právo slušeti musí.
Já treskci všecky napořád,
buď pak kto rád nebo nerád.
35 Všeť já navštíviti umím
i papežů neodpustím,
ani jeho kardináluom,
všickni též musejí v | muoj duom.
40 Nestydím se ciesaře i krále
v jich velmi neustavičné chvále.
Vše i s jich hrdými pány
puojmu je do hrozné jámy.
Pěkní, silní, mladí, staří
upadujít před mů tvář.
45 Každému zajedno měři,
též šarlatu jako šeri.

Člověk:

O těžkých mi práviech praviš,
od koho je máš, to ty vieš.
Protož se tebe optati
50 musím, ač nevděk slyšeti,
aby mi to vše zjevila,
nebs mě velmi přestrašila,
že se tvých práv velmi lekám
a již nevím, co jsem sám.
55 Pověz mi nětco libějšího,
ať nezbudu smysla svého.

Smrt:

Věz, člověče, že má práva
jsou vždy i od stara dávna.
Když böh byl Adama stvořil,
60 ďábel jej hři|echem porazil,

1^b

2^a

že přestúpil prikázanie,
božieho zapovädění.
Tu sem se ho hned zmocnila,
pro hriech k němu právo vzala.

65 I všecko jeho pokolenie
musít do mého vězenie.
Buoh spravedlivý to usúdil,
aby se nad člověkem pomstil.
Pro jeho hriech a nebázeň
70 dal jej v mou ukrutnú kázeň,
že jemu nikoli neodpustím,
až se proto nad ním dobře pomstím.
Čím se pak chceš vyměřiti,
poněvadžs účasten smrti?

Člověk:

75 Já sem to pak slýchal heslo,
že jest tvé právo již kleslo,
když se o toho pokusila,
od něhož si všicku moc měla:
syna božieho nevinného
80 umořilas jako hřišného,
tu jsi sama škodně padla
a tvá moc jest již uvadla.
Protož | darmo hlavu zdvíháš,
2^b
nebo již k lidem práva nemáš,
85 ale u pekelné skrýši,
tam buď s svými tovaři
a nemuť nás, zlé strašidlo,
ať zde máme dobré bydlo.
Daj lidem veselu býti
90 a strachův žádných neměti.

Smrt:

Ovšem, jakž dieš, jestiť tak,
žeť sem tehdaž padla znak,
když ten syn boží nevinný,
bojovník převelmi silný,

95 počal se mnú tu bitvu vésti.
Jeho moci nemohúc snésti,
porážena sem až k zemi
skrže jeho ponížení,
jenž mi se dobrovolně poddal,
100 a tudy jest mě chytře zklamal.
Své věrné ode mne zprostil
a mne se již věčně zhostil,
že již nad ním i nad jeho
nemám práva nižádného
105 kromě Adamova dluhu,
tohoť dobývati mohu,
a|by smrt těla podnikli
a tudy mne spíše znikli.
To když mi tak zaplatie,
110 hned z mé moci vyletie,
neb jest jistý pomocník ten,
jenž pro ně těžce umrtven.
Ale ještěť mám moci dosti
já nad těmi, kteříž svých zlostí
115 neostali sú bohu k vůli,
těch se již nespustím nikoli,
neb ti musie věčně mřítí
a zlé bydlo se mnú míti.

Člověk:

120 Milo mi jest slyšeti jedno,
však druhé mi velmi přisedlo,
neb dieš, že jsi přemožena,
jsúc až k zemi ponížena,
jako skrže oklamání
a od tebe vyhoštění.
125 Ale že vždy i ještěť moc máš
a své ukrutnosti nenecháš,
nad každým se hrozíš mstítí
a svou vuoli provoditi,
protožť se tebe velmi lekám

130 i radšiť s tebu řeči nechám,
neb viem, | že mi málo přeješ
a mému se zlému směješ.
Dotud by ke mně mluvila,
až by mou duši vyloudila.

Smrt:

135 Já sem zlá zlým, dobrá dobrým,
neboj se mne, toběť pravím,
nebo mé navštívení
jest dobrým k utěšení.
140 Tiť skrže mě ujdú strasti,
kterěž mají v světě dosti,
roboty, práce i ustánie,
pláče, žalosti, pokušenie.
Odejmu od nich zlé bydlo,
když přeskočie mé osidlo.
145 Dám jim pokoj, miesto šťastné,
všech rozkoší naplnené,
radost plnú bez žalosti,
sytost hojnú bez lačnosti,
jakož se stalo mučedníkóm
150 i všem božím služebníkóm,
že skrže mě zlého ušli
a radosti v nebi došli.
Jižť se viece mne nebojí,
aniž má moc o ně stojí.
155 Ale zlýmť jsem hořká máti,
kteříž | na mě nechtěli tbáti,
aby se mnú vzali smlúvu,
než je napomenu z dluhu;
ale mně se posmievají,
160 vždy svú vuoli v zlém konají.
K těmť já přijdu nenadále,
žeť jich ostane na mále,
zbavím je zdejších libostí,
puojdu s nimi do propasti.

165 Tuť jim dám hořké koláče,
škřehot zubuom, očima pláče,
bolest všeho těla úduom,
když je uvedu v svůj duom.
170 Tuť uzrie mnohá divadla,
dábelských tváří strašidla.
Pozovuť jich na posvícenie,
na němž nic dobrého nenie,
než bolest, žalost, věčný plamen,
jemuž nebude nikdy amen.

Člověk:

175 Smrti, čím tě déle slyším,
vždy se tebe více straším.
Avšak poněvadžtě nezbytí,
chci s tebou ještě | pomluviti. 4^b
Ale neokazuj mi své tváři,
180 ještě mluv se mnú tak skrze dveři.
Neb jakž bych tvú tvář opatřil,
snad bych se až na smrt zděsil.
Protož se tebe chci ptáti,
aby mi to dala znáti,
185 co jest to smrt a jaková jest,
a kde bytem a seděním jest.
Rád bych o ní docela věděl,
zda bych se s ní smluviti uměl.

Smrt:

190 Dobrý úmysl, člověče, máš,
když co jest smrt, věděti žádáš.
Smrt pak nic viac jiného nenie,
než duše s tělem rozdělenie,
kterěž se s libostí zde spojí,
potom se s bolestí rozdělí.
195 Jakož to pak i sám vídáš,
jestli při nemocných býváš,
jak nesnadně duše z těla
vystěhuje se docela.

200 Jako hospodář z domu svého
nepostěhuje se rád z něho,
[leč jemu násilí přijde,
toť jej z něho ven vybode,
takť duše z těla bolestí
vyhnána bývá s žalostí.
205 A nejvíc se toho leká,
neb tu vidí svého soka,
dávla, přehrozného vraha,
jenž na ni ukrutně sahá,
aby ji spíš vydřel z hrdla
210 a nesl v pekelná bydla.
Toť duši nejvíc rozpakuje,
žeť nesmí vyjít z šíje.
Také hříšné tělo vaše
nerádo by zbylo duše.
215 Radče aby živo bylo
a v světě kochání mělo.
Od ženy, dětí i přátel
by nerádo, musí za kostel,
opustiti stříbro, zlato
220 a lehnouti v mrzké bláto.
Jsa v rozkoši vychováno,
červům v zemi | bude dáno. 4^a
To rozdělení tak trpké
jest všemu stvoření těžké.
225 A bez divu jest člověku,
kterýž umí užívat dobrého věku.
Jáť se na to neobrátim,
aniž se slituji nad kým.
Buď mu již libo nebo žel,
230 musí jíti, kamž by nechtěl.
Protož se mne všickni bojí,
jenž o život zdejší stojí.
A třesou se mocní přede mnú,
když na ně svým prstem pokynu,

B (3^b)

235 an i ten syn boží drahý,
znaje mé těžké povahy,
počal se byl strachovati,
maje mé chvíle čekati.
A vídáš-li mocné pány,
240 krále, císaře, zemany?
Těž i ti bohatí preláti,
jak přede mnou nemohou státi,
když na ně vojensky táhnu
a pošli morovou ránu.
245 Každý běží, kam kdo věda,
kde by se skryl, místa hledá,
vybíraje lepší povětrí,
nejedent' zdechne nazajtrší.
Utíkajíce s hradu na hrad,
250 a každý by se mně skryl rád.
I tuť je nejednou zteku
a odtud za paty svleku.
Protož od nich nemám] lásky
pro mé ustavičné (války).
255 A byť mě mohli zahubiti,
nemohlať bych se vyprositi.
Zlata bych od nich dosti měla,
bych je jediné bráti chtěla.
I jest mi ta moc bohem dána,
260 že žádnému nejsem poddána.
Každý pod mě slušeti musí,
když koli přijdu, hned daj duši!
I ty také stuluj kviky,
ať nevstřelím hlízy v boky,
265 avšak tbaj na to, cožť pravím,
ať tě za ucho neraním.

Člověk:

Ještě, smrti, milá máti,
chciť se na tobě dál ptáti,
aby mi více pověděla,

A 5^a

270 s čím jsi se ke mně vypravila.
Ač pak již mám dosti smutku,
slyše tvú hroznú rozprávku,
avšak se vždy ještě ohrozím
a tvého mluvenie poslyším,
275 zdať bych se aspoň polepšil
a tvé přie|stra(chy se) zprostil.
Pověz mi již o své osobě,
o tvárnosti i o podobě.
I toho přede mnú nezatajíš,
280 kde máš svuoj duom a kde bydlíš.

Smrt:

Ját sem u pekle seděním,
na tomto světě nedědím,
ale semť přilezlá hosti,
všady lécejíc své pasti,
285 do nichžto každý uhodí,
necht' kudy chce koli chodí.
Neb na světě mám trváti,
dokavadž svět bude státi.
Ale když svět změněn bude,
290 mé právo v něm viac nebude.
A tu vezma, což jest mého,
potáhnu do bydla svého,
již do pekelné propasti,
tamť budu na věky vlásti.
295 I chceš-liž mú osobu znáti
a mú tvář překrásnú vídati,
chodiž častokrát k nemocným
a nahlédaj v tvář umrlým.
Tu uhlédáš mú postavu,
300 když uzříš umrl|čí barvu,
hroznú, smrdutú a zsinálú,
škaredú, žlutú a zčernalú,
nad nižto mrzčejšíe není
ve všeho světa stvoření,

5^b

6^a

305 takže i svým milým zmrzí,
jeho se postavy shrozí.
Pospiechají s ním přátelé,
aby spieš byl při kostele.
Toť jest má tvář tak výtečná,
310 že i přáteluum nevděčná.
Také nahlédaj do kostnice,
kdež jest mých přátel hostnice.
Tuť já za roveň všechny skladu,
když je s tohoto světa svedu.
315 Uzříš tu rozličné kosti,
podobné sobě v pěknosti,
hlavy, nohy, ruce, zuby,
vše obrácené naruby;
shnilé, zvadlé, práchnivé, suché,
320 též slepé, němé, mrtvé, hluché.
A nemuožeš tu poznati,
ani právě rozhádati,
které jsú kosti bohatého,
které chudého neb mocného,
325 které mladého, kte|ré starého,
též pěkného nebo škaredého.
Nebť já to smrt všechno srovnám,
do jedné komory schovám.
Všem jednostajnú posteli
330 v zemi a v kostnici steli.
Tuť se již žádný nevyšší,
ani jiného poníží,
aniž kto koho šanuje
neb se druhého líknuje,
335 ale kdež položím koho,
tuť lehne do dne soudného.
Bycht měla vše vypraviti,
musela by chvíle býti.
Protož bývaj při nemocných,
340 tu mne dobře uzříš při nich.

Když tvář zbledne, oči se vyvrátie,
ano i žíly v těle se krátie,
nos obostří i uši hlechnú,
zuby černají, dásně prahnú,
345 chropot v hrdle, srdce vadne
a jazyk se v hrdlo táhne,
ruce opadnú, nohy klesnú,
již všechny moci těla hynú,
duch pospiechá, stydnú nohy,
350 trhají se v těle ží|ly, —
tu uslyšíš píseň smutnú,
kterúž já skládám, bolestnú:
„Auvech, běda, teskno, bolí,
bolesti u srdce kolí,
355 svaté Mařie, ach, nastojte,
pomozte a polekujte.
Jižť mě bolí všechno všudy,
přineste svacené vody!
Najviacet mě bolí hlava,
360 žeť mi již nechutná ztrava.
Jiedlo, pitie, vše mě mrzí,
nebť mi hlíza v hrdle vězí.
Bolesti mě všudy kroutie,
hřiechové mě najviac moutie,
365 kteréž sem páchal z mladosti,
bojím se pekelné vlasti.“
To, člověče, smutné pěníe
uslyše, hned bez prodlenie
hled' svých skutkuov polepšovati
370 a mne bezpečněji čekati.
Neb, což sú oni, to ty budeš,
a toho nikoli neujdeš.

Člověk:

Cožs mi, smrti, pověděla,
nesrozuměl sem docela:
375 že jsi u pekle sedě|ním

a na světě putováním.
Toto chci od tebe znáti,
kde ty se umíš schovati,
že tebe člověk neucítí,
380 až tobě na ocas vstúpí.
Ukažž ty mi své skryše,
zdať bych mohl vyhnúti spieše.
Chci tvé rady poslechnúti
a před tebú pokoj míti.

Smrt:

385 Já sem smrt jakožto zloděj,
hned ty se toho nenaděj,
by mne mohl docela znáti
a z mých osidl se vybrati,
neb stojím za křem s palicí,
390 vás pocestných čakající.
A když na mne najměň tbáte,
v moji ruce upadáte.
Neb mnozí pro minulé zbožie
rušíte přikázanie božie,
395 hledající velikých ziskuov,
by jakž koli nabyli statkuov,
opúšťjíc modlitby s věrnými,
zaměstknaje se věcmi časnými,
robotně cesta|mi pracujíc,
400 ve dne i v noci přemýšlejíc,
kde by mohlo na čem přijíti,
byť i s hříechem všehoť dojíti;
chudého v nouzi utiskaje,
jiného, kdež muož, oklamaje,
405 ni se hříecha nevarujíc,
nic na boha zpomínajíc.
Tuť já vás smrtně raním
a všeho, což máte, zbavím.
Zbavím sukně i kabáta,
410 že nazí půjdete do bláta,

8^a

Já sem také kosa břitká,
jenž všecko napořád seká,
trávu, bylinu i sítie,
kořenie i rozkošné kvítie.
415 Takt i já smrt nevybierám,
ale vše napořád sbírám:
mladé, staré, také děti,
neodpustím babě, kmeti,
chudému ni bohatému,
420 urozenému ni sprostnému.
Buď svatého, neb hříešného
nestydím se i mocného.
Já najsvětějšího otce
svrhu s jeho pyšné stolice.
425 A | vezmúci jej v svú kázeň,
ztopím mu zádušní lázeň. 8^b
Nespomóžť mu jeho klatba,
ni trojiego královstvie sláva.
Kardinála, biskupa, mnicha,
430 vženuť já do svého měcha
a schovám je do dědiny,
nespomohouť jim jich hodiny.
Vyslédímť já i bosáka,
toho kláštiera ležáka,
435 sšlakujit jej po trepkách,
uhodímť za ním i do Cách.
Nestydec se jeho kápě,
uchopím jej do své sápe.
Neobránit ho řehola,
440 ani jeho hlava holá. 9^a
Ale bosáky i konvr|še,
všeckyť vženu do své vrše.
Uhodímť já i k vopatu,
vezmu jej na svú lopatu.
445 Děkan, farář i s proboštem
musiet býti pod mým mostem.

Nespomuožeť jim jich zbožie,
když je pod kameny vložie.
Takéť já i krále najdu,
450 kdyžto v jeho pokoj vejdu.
Netřeba mne opoviedati,
mohuť s ním i obědvati.
Druhdy mu i v krmi vskočím,
až z něho duši vytočím.
455 Známt' já také pány hrdé,
pyšné, ukrutné, naduté.
Bývámť s nimi v jich veselí
všudy i hleděc jich bezhrdlí.
Jedu s nimi v bitvu, v kolbu
460 a vždy hledím svého holdu.
Když své hrdinstvo ukazují,
často se se mnú potýkají.
A tak faráře, žáka, střiedníka
najduť já, i kostelníka,
465 měšťana i také dvořáka,
rychtáře, pa|stuchu, sedláka.
Všeckyť sberu do své školy
a naplním jimi zmoly.
Nelzeť žádnému ujíti,
470 ani se přede mnú skryti.

Člověk:

Slyším tě, smrti, ač nerád,
však mi proto pověz pořád,
o čem jsem se počal ptáti,
nechtěj zápolé dělati.
475 Pověz mi, vždy kde se tajíš,
když člověka k sobě vnadíš?

Smrt:

Já, jako rybář na udici
anebo čihař na humenci
ryby a ptáky zklamává
480 a jim chytrú vnađu dává,

tak já lidské pokolenie
zklamávám skrze stvoření,
kterěžto v světě milují
a v něm utěšení mají,
485 jenž jest jim dáno k živnosti
i k rozličné pohodlnosti.
Dělám jim z něho nástrahu,
tudy i na jich život sahu.
Takť jsem Adama zkla|mala,
490 když sem se v jablku schovala,
v rozkošném na pohleděnie
a v chutném na okušení;
jenž jest ho všetečně tkysil,
tudy se smrtdlně ztrávil.
495 Též oni Židé na pústi,
žádajíce maso jiesti,
lakotně je brali v hrdlo,
v němž jest bylo mé osidlo,
že maso v zubiech vězelo
500 a množstvie jich zcepenělo.
Takť já podnes mnohým činím
a tudy je velmi lovím,
že opitím a obžerstvem
viac jich ztepu nežli mečem.
505 Někoho v lahodném víně
dočekám jako na ráně,
že se tak hanebně užře,
až spolu usne i umře.
Jiného napojím kvasnicemi,
510 až po něj přijdou s svícemi.
Někomu pak jedu dadie
a mne s ním smrtdlně svadie,
že než přijde třetí d(en),
vynesú jej ze dveří ven.
515 J(iného) | vodú napojím,
až z něho duši vytopím.

Někoho pak ohněm spálím
a na jiného se unáhlím,
žeť jej žáha posede,
520 až pojednou duše zbude.
Jednoho skokem, druhého pádem,
jiného žalářem, jiného hladem —
umiem já každému poléci,
žeť trefí na mou stupici.
525 Někoho ve spaní zkradu
a za ucho jemu vsedu.
Večer, ráno, ve dne, v noci,
vždycky já mám dosti moci.
Ještěť mám chytré osidlo
530 a přejiezevné žihadlo:
zlato, stříebro i peníze,
toť mi lidi tuze vieže,
žeť jich tiem mnoho nalovím
a rozličnú smrtí zmořím.
535 Neb se někto pro ně zděsí
a s Jidášem se oběsí,
jiný po kupectví (b)ěží,
s pilností penězi těží.
Tuť já (sm)rt jej často potkám,
540 střelou neb (meče)m přivítám,
a tak jej ško|dně předěsím,
peněz i života zprostím.
Někto pro ně bývá umučen,
oběšen, spálen, utopen,
545 přijde o sílu i o zdravie,
i o čest mnohé pripravie.
A bych měla vše praviti
a svá osidla zjeviti,
kteráž já lakomcuom skrývám,
550 bylo by dlúho — i ponechám.
Pozorujž dále, coť povím,
když se na vojnu vystrojím,

11^a

tuť dobře navostřím meč,
žeť vás bude mnoho přeč,
555 sekající na vše strany,
ažť vámi naplním jámy.
A tomu já se zasměji
když množstvie krve vyliji. —
Ještě i toto znamenaj
a na toto pilně potbaj,
560 že to stvoření najkraššie,
podlé světa najmilejšie,
ženské pohlavie zdařilé
jest mně najvětšie pohodlé,
565 neb skrze ně mnoho činím,
lidi smyslu, zdravie | zbavím,
zbožie, života i pověsti
i té nebeské radosti.
Tuť se já smrt lstivě kryji,
570 pod ženskú libostí utaji,
pod jich barvy, pod jich krásy
i pod rozkošnými vlasy,
pod ozdobami šperkovnými
i pod řečmi lahodnými.
575 A pro jejich libé skoky
zklamávám udatné reky,
nebt já z nich nástrahy činím
a k sobě jimi množstvie vнадím,
že pro krásu a libost ženskú
580 potrácuji vážnost mužskú.
Vystupují z svého smyslu,
jdúce po ženském úmyslu.
Zapomenú řádu, stavu
pro ženskou hladkou postavu.
585 Mnozí mudrci i rekové
učinění jsú lelkové
a pro ženskú náhlú milost
vydali se v nebezpečnost,

11^b

590 v bitvy, v kolby i v krádeže
i v rozličné lúpeže,
že jich mnoho život | ztratí
a uhodie do mých pastí.
Pyšného krále Eroda
žena zmámila jako velblúda,
595 že on pro jejie plesanie
vsadil Jana do väznenie.
Šalomún, mudrlec najvätsí,
Samson, bitec najsilnejší,
David svatý, múdry král,
600 ženskú podobú se zklamal,
pro ni boha k hněvu zbudil,
mnoho pomst trpěti musil.
A slýchal-lis v kronice dávné,
kterak Troja, město slavné,
605 pro ženskú krásu zkaženo
a lidu množstvie zhubeno,
viece než dvadceti králóv,
a co zbito silných rekóv,
lidu nečíslné tisíce —
610 vše pro ženské marné líce.
Tyť jsem já smrt všecky vzala,
své domy jimi naplnila
a jiných mnoho bez čísla,
kteří jsú neměli smysla,
615 skrze ty ženské nástrahy
pobrala jsem na své dráhy. —
Protož již, člověče, znáš,
kdeť smrt bydlí, poněvadž se ptáš:
že v stvoření najmilejšiem,
620 najkraššiem i najlibějšiem,
k němuž lidé zřiec najviece
oklamají se najspieše.
Když nechtie rozumem vlásti,
ve všem sobě miery klásti,

12^a

12^b

625 na boha zapomínají,
dobrého zle požívají
a pro libost časného stvoření
potracují své spasenie.

Člověk:

630 Stýště mi se poslúchati,
beřiz se pryč, šeredná smrti!
Dostiť mám tvého kázání,
neb nemáš smiery v mluvení.
Chciť se tebe již zbaviti,
a tiem lépe se přivřieti.

Smrt:

635 Nepopúzej se, člověče,
však já netbám velmi na tě!
Viem, že na mě nevražite
a na mě zuby škřípíte, |
640 nebo k vám přicházím nevčas
a zbořuji vám libý kvas.
A když mne najměň čekáte,
u sebe mne hosti máte.
A jakož mluviš nemúdrě,
by radši pomlčal moudře!
645 Chceš se přede mnou zavřieti,
jako by se chtěl brániti,
a já zlezu města, hrady,
naleznu vás vždycky všady.
Tak směle na hrad potluku
650 jako na sedlskú chalupu.
Tak do sklepu zamčeného
jako do domu pastušího,
přes příkopy i přes valy
vlezu na vysoké skály.
655 Pány, krále vytáhnú ven,
sezpievám jim rekviem.
Nevystřehou jich ni hlásní,
ani obránie ponocní.

13^a

660 Zbudím je z libého spaní,
ač péče na mě nemají.
Vejdou také do měst pevných,
neoptající se branných.
Shledámť já městské konšely,
roztylé jako bu|voly,
665 jenž málo cti božie hledie,
jedno hojně pijí, jedie.
Nepomohouť jim ortely
na jich smrtné posteli,
jich práva i jich soudové,
670 lichvy i jich obchodové;
i jich rozliční šantroci
nebudouť jim ku pomoci.
Vlezuť do klášteruov pevných,
do těch stavení daremných,
675 mezi mnichy se přilúdím
a na hodiny je zbudím.
Vkraduť se mezi jeptišky,
chytré a pokryté lišky.
Sedruť s nich kápě i vély,
680 neostojiet jim i cely.
Přijduť také i mezi sedláky,
hlupé, zúfalé teláky,
závistné, zlostné, opilé,
spasenie svého netbalé.
685 Shledámť já je po zálesí,
pojmu je bezděky ke mši.
Dám jim konec masopusta,
žeť jim ostane ves pusta,
jenž činie skoky telecie,
690 když se jelita na[mecí,
tudížť já jim stavím skoky,
když se vsadím na jich boky.
Já smrt všecky cesty schodím,
proto nikdy nezabloudím.

13^b

B (9^b)

695 Přes moře, přes lesy, přes skalé
schodím veškeren svět vmále.
Vímť já cestu i do Říma,
kdež papežův dvůr obývá.
Chodívám tam často na pout,
700 svědomá jsem, kde který kút.
Žádám často i odpustků
od apoštolských náměstků.
A s ním se často radím,
a tudíž je jich chvály zbavím.
705 Nebudeť jim na pomoc
jich komonstvo ani moc. —
I ty se také neschováš,
ješto mi hrdě odmlouváš.

Člověk:

Ó zlá, nešťastná smrti,
710 nechtěj tak hrdě mluvíti!
Nevejdeš ke mně tak snadně,
mámť závory dosti pevně,
mladost, síla, zboží, zdraví, |
dobrých lékařův lékařství —
715 můžet mne to pobrániti,
že mne nebudeš moci raniti.

Smrt:

Nespomohouť tvé závory,
kdyžť se vloudím do komory.
Nespoléhaj na svou mladost,
720 nebť nic není, nežli marnost.
Nejsi mladší nežli dítě,
kteréž v mateřinském životě.
I toť často umořím,
hned z břicha do hrobu vložím.
725 A to také i sám vídáš,
když nastane morový čas,
co tu klesne mladíc, mládencův,
víc než starých bab a kmetův.

(10^a)

A kdo na trhu bývají
730 tak mnoho dříví mladého
zroubají jako starého.
Protož se nechlub mladostí,
neb tudíž přijdeš k starosti.
Než přijde osm]desát let,
735 bude z tebe baba nebo kmet.
Tuť já na tě dám jinú barvu
a udělám z tebe larvu,
když nos zčerná, tvář se svraská
a smrděti budú usta.
740 Oči hnijí, černá líce,
třese se hlava, hrají ruce,
uši hlechnou, vlasy lezú,
nohy se po zemi vlekú,
krčie žíly, hřbet se kloní
745 a zuba již v hrdle není,
hlava šediví, lysis čelo
a z nosa kape kyselo,
bolesti, nemoci, stýskanie,
dřiemota, od lidí postrkánie
750 — toť jest tvá, člověče, mladost,
kterakť brzo ztratí radost!
Protož na ni nezpoleháj,
ale mne, smrti, vždy čekaj.
I v svú sílu nedoufaj,
755 ale mně se raději daj.
Nejsi silnější Samsona
i trojanského Hektora,
neb sou ti již dávno moji —
i tvát síla neostojí.
760 Mněť tak snadno o reka
jako o starého kmet]tíka.
Neb já i silné porazím,
bradú je zhuoru obrátím.
Neobránít jich oděnie,

A 14^a

14^b

765 ani v pancíři choděnie,
jich mečové i jich střely,
byť pak na mne táhli s děly.
Podskočimť já jim pod kopie,
žeť tudiež lehnou, až zchropie.
770 Také tvému zdraví, zboží
tudiežť já konec uloží.
Dnes budeš veselý, zdravý,
zítra tě vnesú do trávy,
dnes se v zboží těšíš, kocháš,
775 zítra ho leckomus necháš.
Puojdeš přerdse, otra ruce,
lehneš na faářské lúce.
I tvět mocnosti tu sejdú,
když již po tě s křížem přijdú.
780 Schovajíce tě do truhly,
položie v kostelní úhly.
Přestane tvé rozkazování,
hrozenie, bitie i lánie.
Žádnýt tebe neposlechnie,
785 ani se tvé moci leknie.
Nebudút již na tě tbáti,
ale po tobě šlapati.
Nepomohút tak]ké i lékaři,
790 nebť proti mé radě
neroste kořenie v zahradě;
pakli ty je umieš znáti,
nelenuj se ho kopati.
Nebť já najdu i lékaře,
795 toho chytrého lúdaře.
Vytáhnú jej z apatéky,
netbajíc na jeho léky,
na traňky, na masti, na prachy,
nakrmímť já jej také strachy,
800 žeť se leknie, až oněmí,

15^a

neuslyšít ani zvonění.

Dámť já jemu svých pilulí,
ažť mu na marách ustelí. —

805 Jakůž pak máš, člověče závoru,
tak pevnou u svého dvoru,

bychtř já jie nepřelomila
a k tobě se nedobyla?

Ale radímť tobě věrně,
pusť mne k sobě dobrovolně.

810 Neb budeš-li se chtieti dáti,
ještět se vždy muož milost státi.

Člověk:

Divnés ty, smrti, strašidlo,
věduc, | že mám zde ctné bydlo. 15^b

815 Nic sobě mne nešanuješ
a všeho mne zbaviti chceš,

ano všeho dobrého dosti,
jiedla, pitie bez lačnosti,

špižierny plné i stodoly
a na dvoře tučné voly,

820 šatstva v komorách, peněz v truhlách,
a co na zemi, na dědinách!

Mám pak ode všeho jíti
a ničímž toho nepožiti?

825 Měj nade mnú slitovámie,
šanuj mého urozenie!

Cti aspoň mé veliké rody,
beř sobě ty chlapské ruody.

Však máš dosti lidí jiných,
chudých, nuzných, slepých, chromých.

830 Povol sobě s takovými,
s starými a s nemocnými,

pomoz jim z té biedy, psoty,
z chudoby i z roboty.

835 A mne nechaj u pokoji,
toť já tobě prikazuji.

Pakli by chtěla dary bráti,
chtěť bych zlata, stříebra dáti,
co by ho směla | požadati,
chtěť bych se holdovati.

16^a

Smrt:

840 Rozumiem, člověče, tvé hrdosti,
že nemiluješ spravedlnosti.

Chceš mě dary oslepiti
a od pravdy odhroziti,

845 ať bych tak škodně blúdila
a po osobách súdila,

utiskující chudého
a šanujíc bohatého,

jakož vy tak v světě činíte,
neb se boha nebojíte.

850 Jáť mám spravedlivá práva,
jež sou mi od boha dána,

ať bych takež bohatému
činila jako chudému,

855 touž měrou urozenému
měřila jako sprostnému;

nevybierajíc škaredého,
vzala též i výtečného,

těž starého jako mladého,
nemocného neb zdravého,

860 tak statečného hrdinu,
jako shnilého šedinu.

Známt každého chvíli i čas,
neuč mne tomu žádný | z vás. 16^b

865 Viem, každého kdy hledati,
pokud má na světě trváti.

Protož hled mne v každú chvíli,
v kterůž se koli přišpúli.

I ty také se nedvoře
otevři mi spieše dvěře!

Člověk:

870 Ó, jaks přeukrutná, smrti,
pohled aspoň na ty děti,
krásné, mladé a zdařilé
a mně přieliš velmi milé.
Nečiň mi takých zámutkuov
875 a z dětí nedělaj sirotkuov.
Komuž je mám poručiti,
zdaliž je mohu s sebu vzíti?
Vostanou v sirobě, v psotě,
a to, smrti, všecko pro tě.
880 Pohled i na tu ctnú paní,
mého domu hospodyní,
krásnú, věrnú a mně milú
a na mě přieliš laskavú.
Nezamucuj jie tak těžce,
885 ať jejie nezemdlí srdce.
Komuž se již viec utěší,
když se mnú přiebytek zruší?
Jižť vostane vosiřelá,
za mnohé časy plačtivá.
890 A snad, smrti, nevíš toho,
kterak já mám přátel mnoho
i chceš mne od nich odděliti
a všecky zde pro mne zkvieliti?

Smrt:

895 Nemuť se, člověče, pro to,
však já často činievám to,
žeť i milé různó dělím
a na obě straně zkvielím,
otce od dětí, ženy od muží,
od přátel jiných i od zboží.
900 A toť já proto činievám,
neb na vás hovadnost vídám,
že se přieliš milujete,
nad boha sobě přejete.

17^a

905 Lakomieval jsi pro své děti
a netbals jich k bohu vésti.
Protož ty jich již oželej
a ke mně se předse stěhuj.
Nebť dětem otec zuostane,
buoh, jenž o ně věrně stane,
910 jenž sirotky má v paměti,
budú-li se ho držeti.
I že|nyť jest opykati
a od nie se v zemi bráti,
s níž jsi své libosti mieval
915 a nad bohas ji miloval.
Kochaje se v jejie těle,
netbals svého spasitele.
Nepomněl si na smrt, na mě,
žeť velmi nevrážím na ně,
920 kteříž se přieliš milují
ve zlém sobě povolují.
Přicházím k nim v nelibý čas
a zbořuji jich libý kvas.
Takéť se žena neztratí,
925 ač se pak čas zamutí,
provoděci tě do hrobu,
najdeť sobě hned svú dobu.
Dokud jsi v domu na marách,
dotud mívá smutek i strach.
930 Kvielí, pláče i omdlévá,
lomí rukama, líbá, objímá,
stará se a stýště sobě,
chtěc s tebu ležeti v hrobě.
A když tě odnesú s očí,
935 hned jie mysl jinam zatočí.
Zapomenúc umrlého,
oblíbí sobě živého.
Nepyč také | svých přátel,
že od nich puojdeš za kostel.

17^b

18^a

940 Neb ač se sejdú okolo tebe,
žalostně litujíc tebe,
tiežice tebe: „Jak se máš,
co mi památného dáš?
Nerádt' vidím, muoj prieteli,
945 že ležíš na té posteli.“
A když tě k hrobu provodie,
hned se o tvé zboží vadie,
soudy, práva osazující,
mnozí po smrti tě klnúce.
950 Dotud na tvú duši pomnie,
dokudž tobě hrany zvonie.
Protož se tiem nevymlúvaj,
ale předse se jíti chystaj!
Nebť já na tom nepřestanu,
955 ale dámť smrtedlnú ránu,
že u věčnú jámu puojdeš
a tu do dne soudu lehneš.

Člověk:

Ještě, smrti, prosím za to
a slibujiť věrně toto:
960 žeť již chci jinak živ býti
a na tě vždy paměť mieti.
Nebeř mne tak vnáhle, vskok,
po|nech mne ještě aspoň rok,
nebt' se polepšiti míním,
965 zlý život v dobrý proměním.
Poznám svého stvořitele,
abych pak skonol vesele.
A ty, smrti, kdyžto přijdeš,
což jest tvého, tepruov vezmeš.
970 Nepospiechaj ještě velmě,
ale daj mne na rukojmě.
Chciť rád pomalu platiti,
nerod' na mě tak kvapiti.

18^b

Smrt:

975 Slibem se blázni zpravují,
ale múdrí se kárají.
Slýchalať sem dosti toho,
žeť sou slibovali mnoho;
tehdy když sem já potlúkla
a svůj strach na ně pustila,
980 že slíbili polepšiti,
aby mne mohli zniknúti.
A když sou z mých rukú vyšli,
zase v své mrzkosti vešli,
což slíbili, nezdrželi
985 a ze mne posměchy měli.
Protož já již slibóm vašim
tiem méně | věřiti muším
a netbajíc vašich slibów
ukrátím vašich životów.

Člověk:

990 Ó smrti, šelmo nemilá,
vidím, žes se rozlítla,
že se na nic neobrátíš,
aniž mne již v čem uslyšíš.
Avšak ještě tebe prosím,
995 nechť se s kněžími poradím,
od nichž dosáhnu odpustków
a na odpustky hamfeštuov.
Popřej mi i putování
pro mých hříechuów odpuštění.
1000 Pakli muožeš počekati
a delší prodlenie dáti
do léta milostivého,
byl bych velmi vděčen toho.
Neb bych tu všech hříechuov pozbyl,
1005 jako bych se dnes narodil.
Ať také svooj statek zřiedím,
almužny svaté učiním

19^a

na kláštery i na mnichy,
nechť nasytím jich teřichy,
1010 zdať bych měl na nich přímľuvce,
do|stanu-li se do očistce;
nebt̃ mi pomohú ven spieše,
slúžiece za mne mše.

Smrt:

Slýchal-lis, člověče, příslovie:
1015 pokánie pozdnie řiedko pravé?
Chceš se teprv hřiechóv káti,
když jich nemuožeš páchati.
Toť nenie pokánie pravé,
když nenie z vuole svobodné.
1020 Neb když by mohl déle hřešiti,
nechtěl by se ještě káti,
ale tehdy hřiechuov přestal,
když jest tebe sám hřiech ostal.
I na zpověd nezpoleháj,
1025 ani se jí scestně klamaj,
nebt̃ se jich mnoho zpoviedá,
a málo kto polepšievá,
aniž za své proviněnie
hledají dosti učiněnie.
1030 Než když svoj peniez knězi dá,
hned mní, že již hřiechuov nemá.
Neboť jest to pravá zpověd,
všech těžkých hřiechuov odpo|věd
a za ně příjma pokánie
1035 trváti v tom až do skonánie.
Zklamajít tě odpustkové,
lakomých kněží ziskové,
anižť pomohú tvé pouti,
když sebú nemuožeš hnouti.
1040 Nebs měl prvé putovati,
od hřiechuov se vzdalovati,
blížiti se k svatým ctnostem,

19^b

20^a

a tak k nebeským radostem.
Ba i na léto milostné,
1045 od papežóv zamyšlené,
radímť věrně, nezpoleháj,
aniž se po světě šúlaj.
Neb to nic jiného nenie
než popské zbohacenie.
1050 Ale dokudžs živ chvíle této,
vždykyť jest milostné léto,
tu hledaj boží milosti,
nebo ji móžeš nalěsti:
když se koli bohu poddáš,
1055 hned milostivé léto máš.
Také i mší kupování,
na kláštery nakládanie
jest zbytečné nakládati,
vysoká stavenie dělati,
1060 kteréž|to s pomocí boží
Žižka bojovník oboří
a ty neužitečné mnichy
zavazuje dobře v měchy.
Bosáky i křižovníky
1065 rozsadím v řeky a v rybníky. —
Neklad také své naděje
v očistci na onom světě,
neb očistec nejistec
naplňuje kněžský měšec.
1070 Čiň zde dobře, dokudž máš čas,
nebo po smrti mine čas.
Hleď své hřiechy zde čistiti,
almužny chudým činiti,
ne klášterským zahalečuom,
1075 Kristova čtenie rúhačuom,
ale jiným věrným křestánkóm,
nuzným, biedným nebožátkóm.
Dělaj sobě z těch přátely,

20^b

1080 jenž by při smrti prospěli.
Daj, dokudž máš sílu, zdraví,
prvé než tě smrt udává.
Neb tu stěžka platno bude,
když již tvého nic nebude
a teprv to rozdělujeteš,
1085 čehož s sebou | vzítí nemůžeš,
aniž tiem již mnoho vládneš,
když v nemoc smrteďnú vpadneš.
Protož všech šermón nechaje,
stěhuj se do mého kraje.

Člověk:

1090 Již, smrti, ukrutná zběři,
vidím, žeť se nevyměři.
Chciť se již bezděky dáti,
byť mi se mohla milost státi.
Kéžs mi to prvé zjevila,
1095 své posly ke mně poslala,
ať bych se některak zpravil,
k tobě, smrti, se připravil.
Než připadlas na mne vnaħle,
žeť mne již bude na mále.

Smrt:

1100 Věz to, člověče, docela,
žeť sem tebe nezmeškala,
bychtě neslala prvé k tobě,
aby pomysľil o sobě.
Ale mnohými bolestmi,
1105 zámutky, také tesknostmi,
také rozličnými strachy
dávalať sem své výstrahy.
Bolest | očí, hlavy, zubuov,
rozličných nemoci úduov,
1110 zimnice i pakostnice —
toť sou byly mé předchudce.
Toť sú i moji poslové,

21^a

21^b

1115 jsúť posláni pro dobré tvé,
na něž si ty tbáti nechtěl,
protožs již v mé ruce přišel.
Jižs dosti dělal volokly,
umlkni nynie a stul kviky,
nebtě již slyšeti nebudu,
ale hned na hrdlo vsedu.
1120 — A s tiem smrt dveři vyrazí,
hned hospodáře porazí. —
Pokoj tobě, hospodáři,
jižť k tobě opravdu nazři.
Prvés na mě nechtěl tbáti,
1125 již mě musíš přivítati.
Užíval jsi svých libostí,
vzbuzuje boha k hněvivosti,
vesel jsi byl v mnohých časiach,
ztrávilš léta v marných kvasiach.
1130 Již tvé radosti míjeji
zámutci tě obkličují.
Přestalyť sú již tvé hody,
ležíš nynie [stráda]je vody
a tvá všeliká kochání
1135 dnes budou míti skonání.
Dostis již na světě chodil,
čas jest, aby se již složil.
Ját jsem tvé kroky čítala
a tvé stezky znamenala.
1140 Střehouc tebe každým časem,
sedělať jsem za tvým pasem.
A tys mne nechtěl dbáti,
ani se svých hříchův káti.
Ale odkládal jsi k starosti,
1145 že ku pokání bude chvíle dosti.
Z jiných posměchy mívaje,
popuzuje, utrhaje,
nepomněl jsi na boha svého,

B (15^a)

(15^b)

anižs dbal na posly jeho.
1150 Mněl jsi, že tak dlouho bude
a žeť tebe bůh nenajde.
Můžeš-li, již spomoz sobě,
neb ať kdo retuje tebe.
Zvolaj z svatých k některému,
1155 aneb beř se na pout k němu.
Porad se s přátely svými,
zdať by co prospěli oni.
Pozov kněží do svého domu,
zdať by poradili k tomu.
1160 Však také máš zboží dosti,
užívaj ho k své libosti.
Zjednaj sobě pití, jídla
a užij dobrého bydla,
v šatech chození premovaných,
1165 barev rozličných vymyšlených.
Všeckoť to, člověče, mine,
cožs učinil, toť ostane,
buď dobrého nebo zlého,
nevezmeš odsud nic jiného,
1170 než sami skutkové tvoji
za tebou se postěhují.

Člověk:

Vítaj, ó nevděčný hosti,
můj smutku i má žalosti,
Smrti, přehrozné strašidlo,
1175 jak jest s tebou hořké bydlo!
Nemilostivá příšero,
že mne umoříš tak skůro.
Všech živých nepřítelkyně,
proč ty se tak zlobíš na mne
1180 a žádného nešanuješ,
ale všecky pod se hrneš.
A hořká jest tvá památka
na nás hříšná nebožátka.

(16^a)

Lép se bylo neroditi,
1185 nežli tebe okusiti.
Ó, nešťastný jest ten den,
v němž jsem já bídný narozen.
I ta noc buď zlořečená,
v níž jest mne matka má počala.
1190 I ten člověk zlořečený,
jenž o mně pravil noviny,
otce mého obveselil
řka, žeť se jest syn narodil.
Kěž jsem v břiše matky zmizal,
1195 než jsem světlo světa poznal.
Proč mne tam neumořila
a v břiše hrobu neudělala.
Přivedlas mne k hořké chvíli,
k tomu smrtedlnému cíli.
1200 Jižť se nevím kde ukryti
před tebou, ukrutná smrti.
Což mi prospějí přátelé
stojíc okolo mé postele.
Nemohuť přítele míti,
1205 aby za mne chtěl umříti.
Kde jsou nyní již moji rodové,
strejci, báby i dědové,
sestry, bratří, žena, děti,
bych mohl od nich pomoc míti?
1210 Kde jsou lékařská troštování
anebo babská žehnaní?
Jižť se nelze odžehnati,
ni odprositi, ni odláti.
Kde jsou nyní kněžské rady,
1215 odpustkové i zpovědi?
I to milostivé léto
nespomůž mi chvíle této.
Bych volal na pomoc k mocným
nebo šel na radu k moudrým,

1220 bych žádal obrany silných
aneb vzal zprávu od moudrých,
od bohatých založení,
nic mi to již platno | není.
1225 Neb jsou ti již mnozí padli,
sami sobě nespomohli.
Zhynula jich moc i sláva
jako letní rosa a tráva.
Upadli v hlubokost nyní
jakož to těžké kamení.
1230 Kde má síla i mé zdraví,
neb mne již nemoci dáví?
Chtěl jsem prvé rekem slouti,
již sebou nemohu hnouti.
Co mi má krása přivede,
1235 když má tvář zchudne a zbledne.
Byv někdy mnohým milý,
již teď budu všem ošklivý,
co jsou platné mé rozkoši,
když do hlíny] jíti muši.
1240 Tělo rozkošně chováno,
od červuov bude sežráno.
Již mé stříbro i mé zlato
mrzí mne dnes jako bláto.
Nemuož mi nic platno býti,
1245 ani mne již vykúpiti.
A bych pak měl svět vešken,
již by mi nic nebyl platen.
Již mne všecko milé mrzí,
neb žalost v mém srdci vězí.
1250 Obkličují mne strachové,
přistupují zlí duchové.
Buoh mne z počtu napomíná,
dábel mi hříechy zpomíná.
Nelzet se před bohem skrýti,
1255 musí předeň duše jíti,

(16^b)

A 22^a

toho hněvivého soudce,
upadnutí v jeho ruce.
Ó, kam jest nyní ujíti,
aneb kde se mohu skrýti?
1260 Peklo pode mnú otevřené,
nebe nade mnú zavřené.
Anjelé mě opustili,
dáblové mě ostúpili.
Hryze mě vnitř zlé svědomie,
1265 kteréhož | již zbyťi není.
Ó, bych mohl býti hovadem
v tento muoj přehořký den,
snadně bych tu smrt přeskočil
a do pekla bych nevkročil.
1270 Ó, přešťastná sou hovada,
neb jich ten strach nenapadá,
ať by po své časné smrti
měla v peklo věčné jíti
jako my, hříešníci a biedníci,
1275 býváme ho často hodni
pro své těžké zavinění
a své zúfalé nekánie,
že na boha nechcem tbáti
a pekla se včas lekati.
1280 Ó dušičko má jediná,
drahú mzdú jsouc vykúpena,
kteraks se zmařila lehce,
jsúci vykúpena těžce.
Dražšie jsouc než vešken svět,
1285 budeš dábluom na posměch.
Pro hubenú hříecha kořist
ztratilas nebeskú radost.
Byla jsi bohu podobna,
budeš v dábla proměněna.
1290 Mohlas nesmrtná býti,
musíš v pekle věčně mříti.

22^b

23^a

Neb když si v těle bydlela,
nedobřes je zpravovala,
svolujíc jemu v libostech
1295 i také v rozličných zlostech.
Tudys sama se zavedla,
i tělo za sebú si svedla,
že obé dvě boha zbude
a u věčný plamen půjde.

Smrt:

1300 Již té řeči dosti máš,
stroj se předse, neb je čas!
Zaplat' mi spieš, co si dlužen,
ač pak vidím, že jsi nuzen.
A vydávaj bohu počet
1305 ze všech svých minulých let,
nebť déle nechci čekati
a tvých řečí poslouchati.
Nebo jakžs zasluhoval sobě,
odplacenoť bude tobě.

Člověk:

1310 Jakž rozkážeš, zrádná smrti,
již tak musím učiniti.
Bud' pak vólí neb nevolí,
musím býti po tvé vólí.
— A hned člověk na muky vstúpí
1315 a oči hro(z)ně vylúpí,
potratí svůj vešken zrak
a obrátí oči opak.
Tu uši potratí svooj sluch
a z těla pospiechá duch,
1320 neb jej bolesti ven ženú,
kterěz se v srdce zběhnú.
Tělo mře, stydne, dřevěnie,
žíly se trhají, kosti se lomie.
Usta se otevru a hrozně chropí,
1325 barva se umrlčie chopí.

23^b

Duše se rmúti, v hrdle lkytá
a vyjítí se poskytá.
Ale vidúc nepřitele,
schovává se zase v těle.
1330 Strachuje se před se jíti,
neb se nevie, kam podietí,
kde prvnie hospoda bude,
když z tohoto domu vyjde.
Ale nemohúc ostati
1335 a bolestem odolati,
zatřese tělem a je skrúti
a usta budú zévati;
a vtom hned duše vystúpí,
stěhujíc se z své chalupy.
1340 A kdež | sobě nynie ustele,
tu věčně bydliti bude.
A když ten hospodář vyjde,
duše se z těla vyběře,
ostane tělo člověka
1345 jako vyprázdňená pústka,
hrozná, smrdutá, otevřená,
nepoklidná, neveselá.
Takéž i tělo člověčie
bude po vyjítí duše:
1350 usta otevřena stojie,
mlčie a s žádným nemluvie,
oči hledie a nevidie
a uši zvuku neslyšie,
ruce se dotýkají a nečijí,
1355 aniž již chříepě vonějí.
Ale jakožto obraz bezdušný,
bude slepý, hluchý, němý.
A již viac ničemuž není,
než táhne k svému zkažení,
1360 k porušení a k smradění,
červóm a žabám k snědení,

24^a

a aby byl v zemi vložen,
z něž jest při počátku stvořen.
A tu bude dotud spáti,
1365 dokudž buoh nekáže vstáti
všem zhuoru, zlým také dob|rým, 24^b
při svém příchodu posledním.
Dobré vzkřiesí k utěšení
a zlé k věčnému mučení.
1370 A když tělo v zemi puojde,
tu již konec všemu bude.
Když odpláčí, odzpievají,
vodzvonie i vodřiekají,
přátelóm zbožie, tělo červóm,
1375 strach, by duše nešla k čertóm,
zbožie se rozejde sem i tam:
vono vranám, vono strakám,
vono kněžím, vono žákóm,
ono mnichóm, ono žebrákóm,
1380 ať by prosili boha za vás
jako vlk za kraví vocas.
Nětco se dostane přátelóm,
nětco k záduší kostelóm,
a někdy pak všecko pánuom
1385 a snad i nepřátelóm.
Tak ta památka zahyne
a s zvukem zvonuov pomine,
leč by pozuostala v kněžiech,
v jich hodinách a v slúženiech,
1390 žeť by památku činili
na to, | lépe jedli, pili, 25^a
pasúc se na urmlých duše
jakožto koba na mrše,
majíc péči o umrlém
1395 a netbavše nic o živém,
ať by v světě dobře živ byl
a v peklo hrozné neuhodil,

v němž jest muka; věčný plamen;
uchovaj nás, Kriste! Amen.

Konec.